

Rizika hnízdni predace čejky chocholaté: vliv krypse hnízd a koloniality

Předložená diplomová práce vznikla jako součást rozsáhlejšího a víceletého projektu zaměřeného na studium hnízdni ekologie bahňáků v jihočeských pánvích. Vhodným kandidátem pro zvolené téma je dosud nejpočetnější čejka chocholátá, i když i ta patří k rychle ubývajícím druhům polní krajiny. Hnízdění na zemi a vysoká hnízdni predace jsou dobrými východisky ke sledování vlivu dvou zajímavých vlastností druhu na hnízdni predaci – tvorby kolonií a krypse snůšky v mozaice obvykle sporé vegetace. Oba tyto atributy však mohou mít omezený účinek v antropogenní krajině jednak pro pokles početnosti populace (a snížený potenciál pro vznik kolonií), dále pro homogenizaci ploch (a tedy zvýšení nápadnosti hnízd) a konečně obecný nárůst savčích predátorů (orientujících se více čichem než zrakem při pátrání po kořisti).

Úkolem diplomanta bylo shromáždit statisticky testovatelný vzorek pro analýzu míry predace reálných hnízd čejky v závislosti na krypsi hnízda a velikosti kolonie a s ohledem na další známé a potenciálně významné efekty, jejichž vliv bylo nutno též zohlednit (vzdálenosti od vyhlídek pro predátory, nejbližšího okraje plochy, v níž se hnízdo nacházelo, načasování hnízdění, aktuální struktury vegetace). Důležitou součástí práce mělo být i sledování chování rodičů vyplašených z hnízd, na toto téma se ale bohužel pro velké zatížení studenta pro sběr ostatních dat nedostalo. Doplnkově byl zařazen menší experiment se značkovacími tyčemi a práce s videotechnikou dokumentující spektrum predátorů čechích hnízd; výsledky jsou méně rozsáhlé a představují tedy i méně významnou součást práce. Data měla být utříděna a vhodnou formou statisticky zpracována, interpretována v kontextu dosavadních poznatků a výsledky adekvátně předloženy v diplomové práci.

Student shromažďoval data v rozsáhlé oblasti téměř celé Českobudějovické pánve od Č. Budějovic k Písku od konce března do června roku 2010. Vyjma příležitostné pomoci týmu spolupracovníků při vyhledávání hnízd zvládl veškerou terénní práci sám. Shromáždil při ní skutečně hodnotný a testovatelný vzorek a sebraná data kvalitně připravil pro vlastní analýzu. Slabinou studenta byly následné statistické analýzy, jež bylo nezbytné realizovat v součinnosti se školitelem. Pomalu vznikající rukopis diplomové práce jsem měl možnost revidovat pouze dvakrát, navíc ve druhém případě šlo jen o letný náhled na téměř definitivní verzi z důvodu časové tísně. Jejím živoucím dokladem je celá řada drobných jazykových prohrěšků, které v práci zůstaly přehlédnuty. Bohužel ne všechny mnou navržené připomínky v první revizi byly autorem akceptovány, a to především právě z časových důvodů. Jsem přesvědčen, že z dat bylo lze vytěžit i více, a to zejména v diskusní části a zčásti ve výsledcích (zde hlavně vliv hnízdni výstelky); k dispozici je mnohem obsáhlejší literatura, než je prezentováno a která, kdyby byla náležitě využita, umožnila by napsat mnohem hutnější a obsažnější diskusi (zejména ohledně metodiky posuzování hnízdni krypse, dosavadních poznatků o krypsi ptačích vajec a hnízd i efektu koloniality).

Přes zmíněné kritické připomínky považuji zadané úkoly v rámci předložené diplomové práce za splněné. Pozitivně zejména hodnotím studentovu schopnost samostatné a kvalitní výzkumné terénní práce. Diplomant se také adekvátně vypořádal s bazálním zpracováním a prezentací výsledků. S ohledem na výtky ohledně statistického zpracování dat a zejména pro nepříliš důkladnou práci s literaturou a diskusi výsledků hodnotím diplomovou práci V. Štorka známkou velmi dobře.

V Praze 18. 1. 2012

Doc. Mgr. Dr. Miroslav Šálek
Katedra ekologie FŽP ČZU v Praze

